

MASARYKOVA UNIVERZITA
EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

FISKÁLNÍ PLACEBO

Hana Lipovská

Diskreční fiskální politika

■ Renaissance fiskální politiky

- Velká recese
- společná evropská měnová politika
- past likvidity

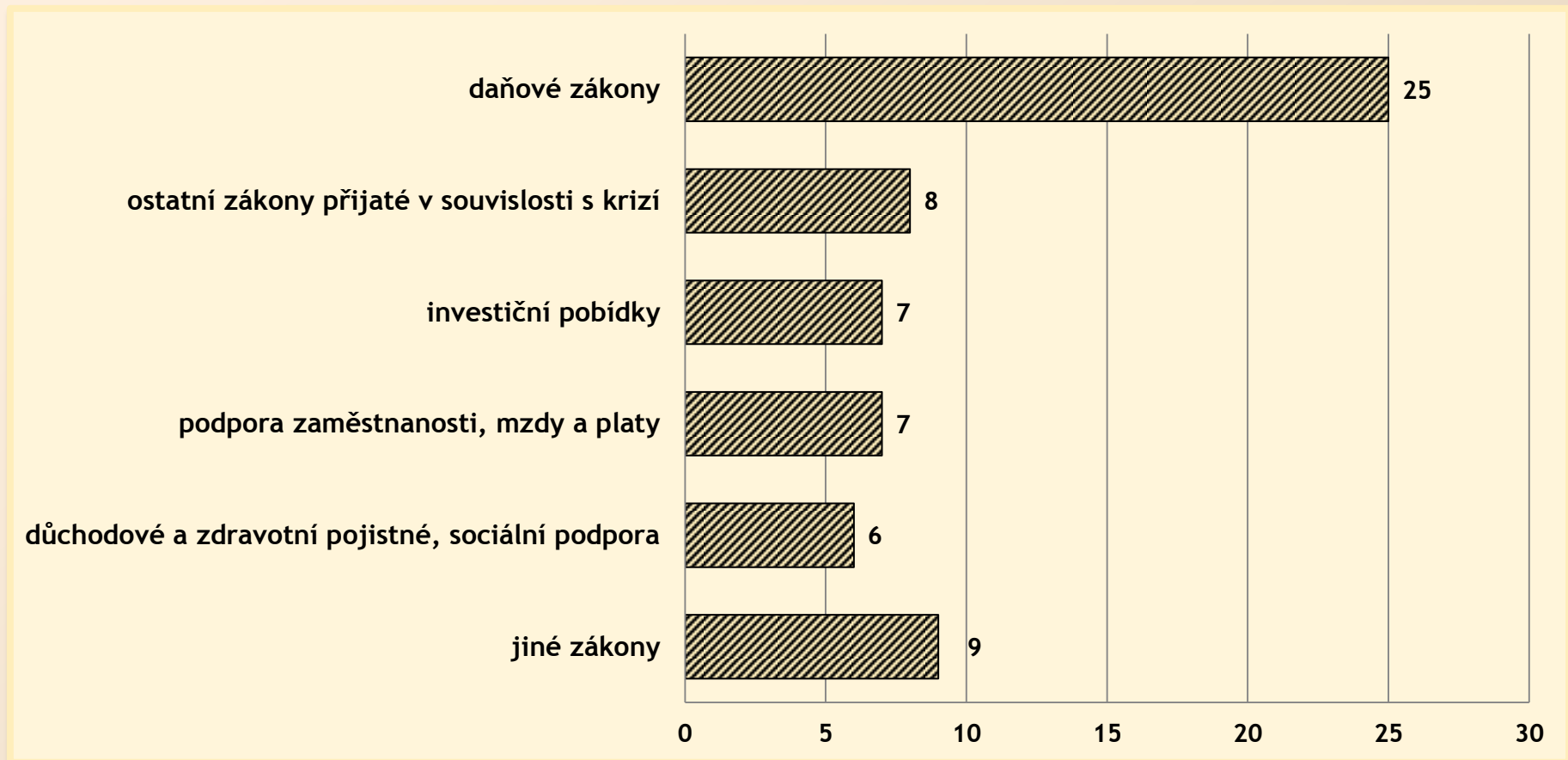
■ Zpoždění

	Vnitřní zpoždění		Vnější zpoždění	Celkové zpoždění
	poznávací	akční		
monetární politika	3	0	1 -20	4-23
fiskální politika	3	1-15	1-3	5-21

Zdroj: Wiles (1968)

Struktura rozšířené databáze dle oblastí upravovaných zákony

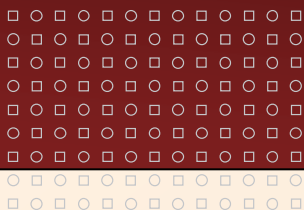

Protikrizové zákony

	Typ opatření	Popis
zákon č. 287/1997 Sb.	restrikce	snížení platů představitelů státní moci
zákon č. 289/1997 Sb.	restrikce	snížování výdajů státního rozpočtu v oblasti transferů
zákon č. 216/2009 Sb.	expanze	zkrácení doby odpisování hmotného majetku
zákon č. 217/2009 Sb.	expanze	ochrana dlužníků před úpadkem v době krize
zákon č. 221/2009 Sb.	expanze	slevy pro zaměstnavatele za účelem snížení nákladů práce
zákon č. 287/2009 Sb.	expanze	potenciální spoluúčast státu při stabilizaci finančních trhů
zákon č. 326/2009 Sb.	expanze	podpora ekonomického růstu, zmírnění dopadů krize
zákon č. 418/2009 Sb.	restrikce	snížení platů představitelů státní moci
zákon č. 192/2012 Sb.	expanze	úprava čerpání investic

Délka implementačního zpoždění

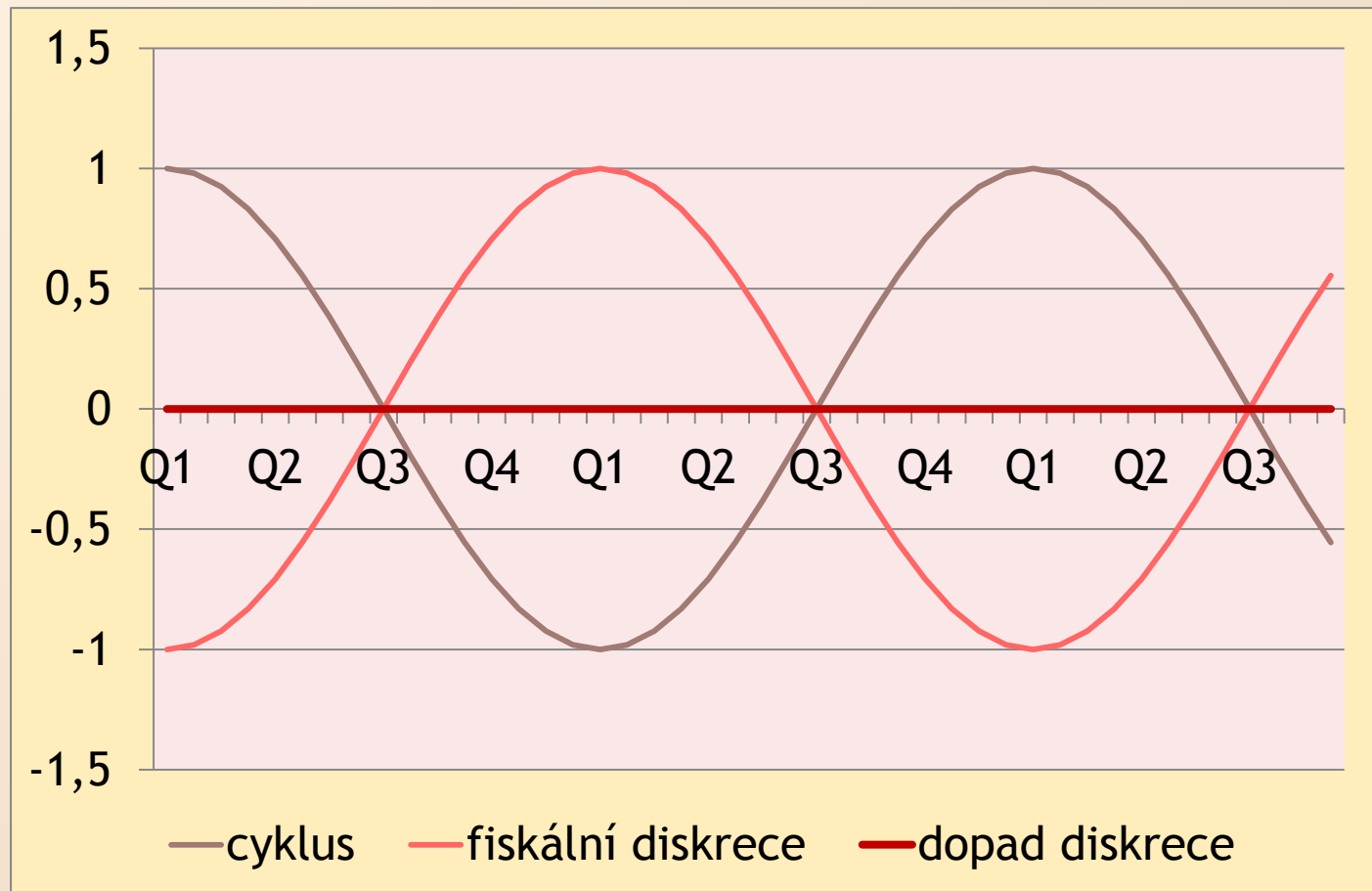

Dopady implementačního zpoždění

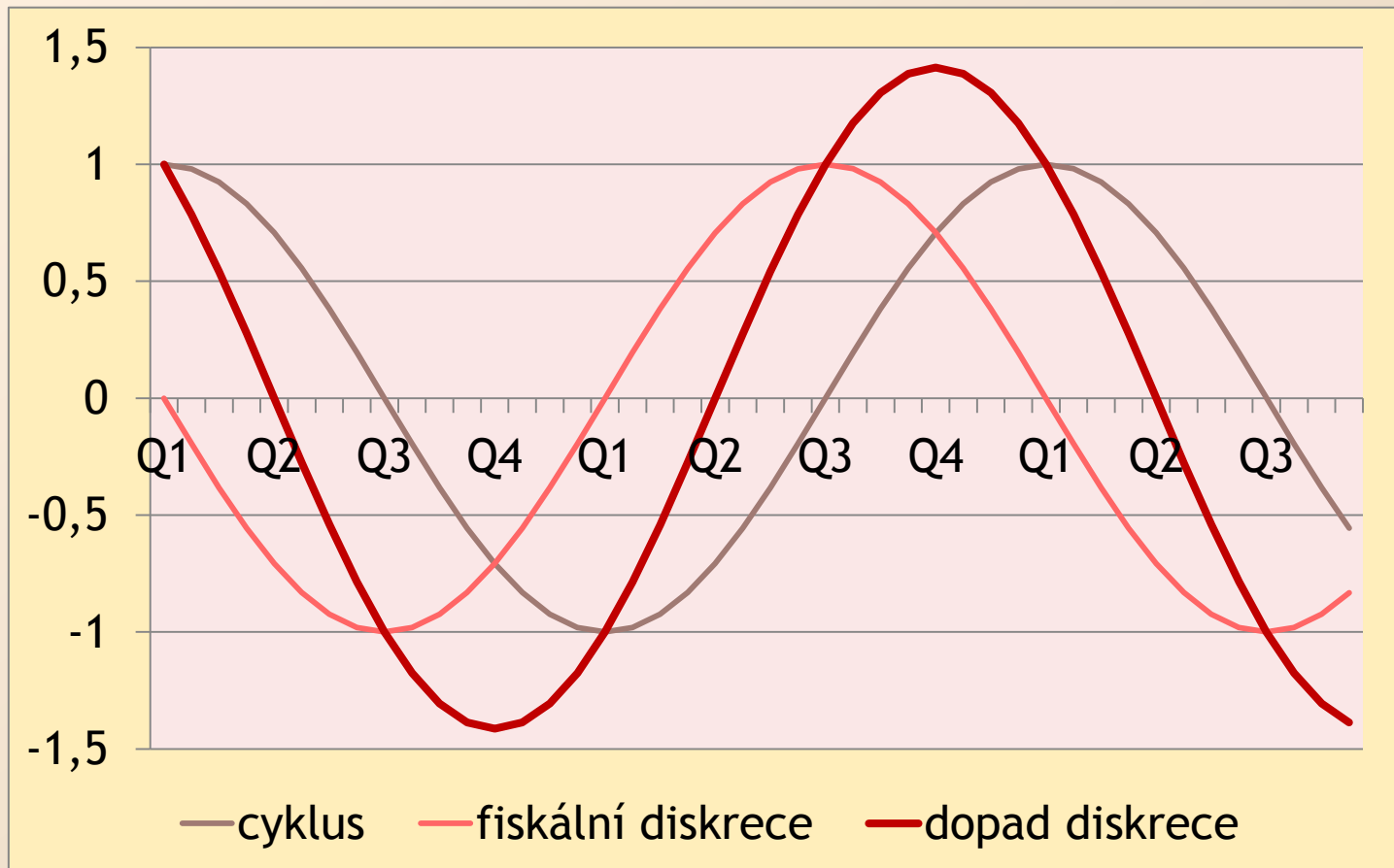
- Negativní dopady implementačního zpoždění
- Neutrální dopady implementačního zpoždění
- Fiskální placebo

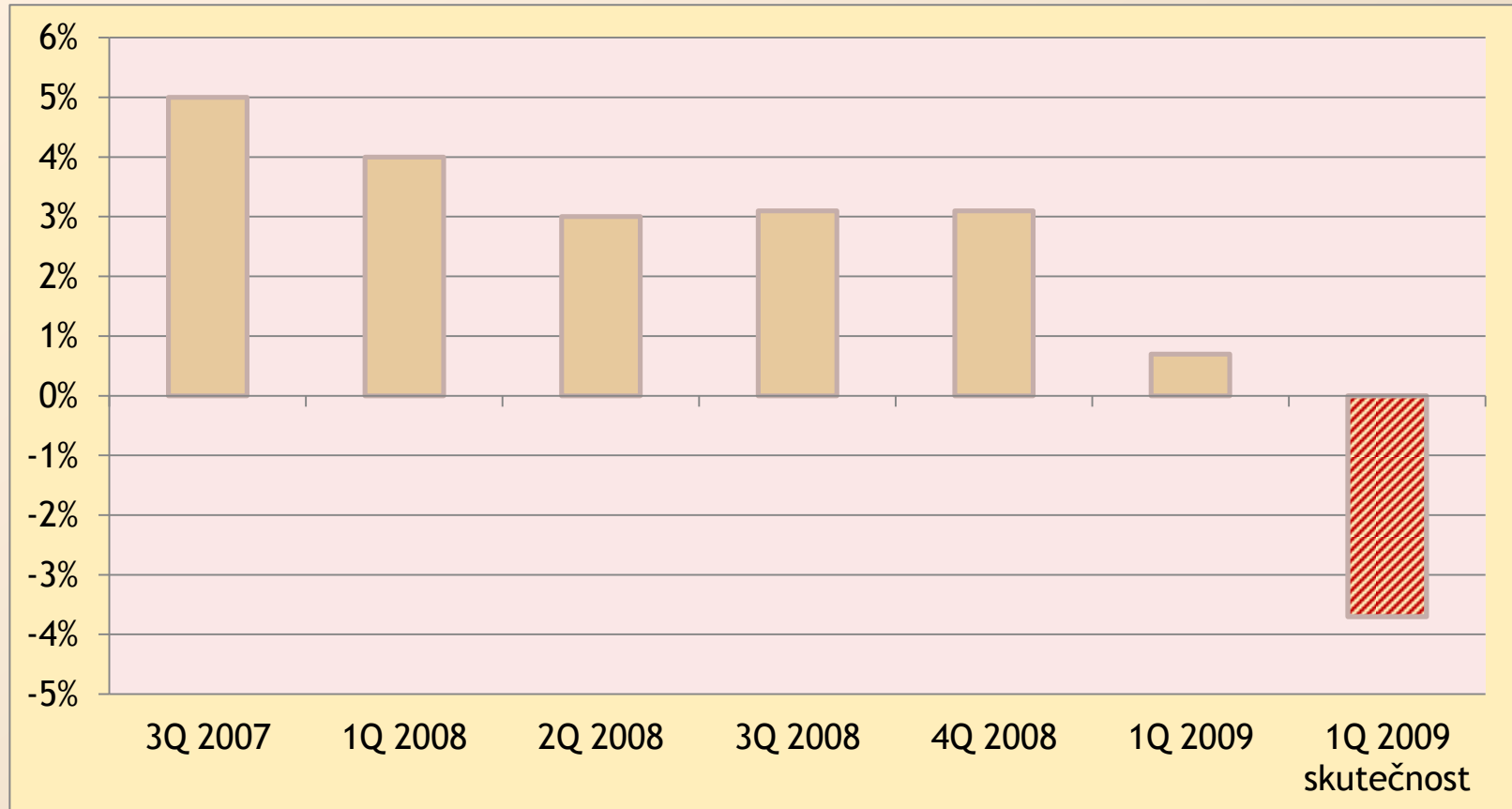
Ideální dopad fiskální diskrece při nulovém zpoždění

Dopad fiskální diskrece při zpoždění (8 M)

Vývoj prognózy ČNB - meziroční růst reálného HDP

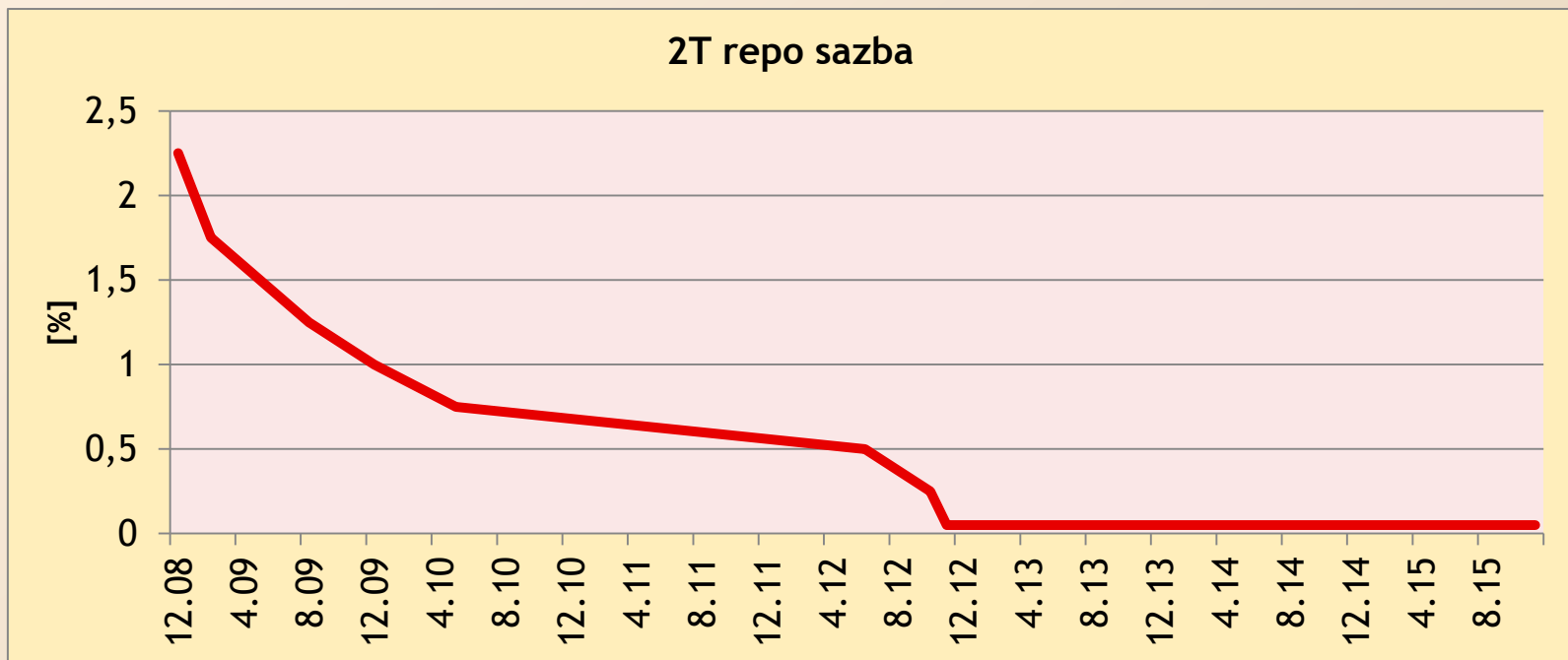

Dopady implementačního zpoždění

- Negativní dopady implementačního zpoždění
- Neutrální dopady implementačního zpoždění
- Fiskální placebo

Neutrální dopady implementačního zpoždění

- Stimulovat ekonomiku má smysl tak dlouho, dokud jsou úrokové sazby na technické nule

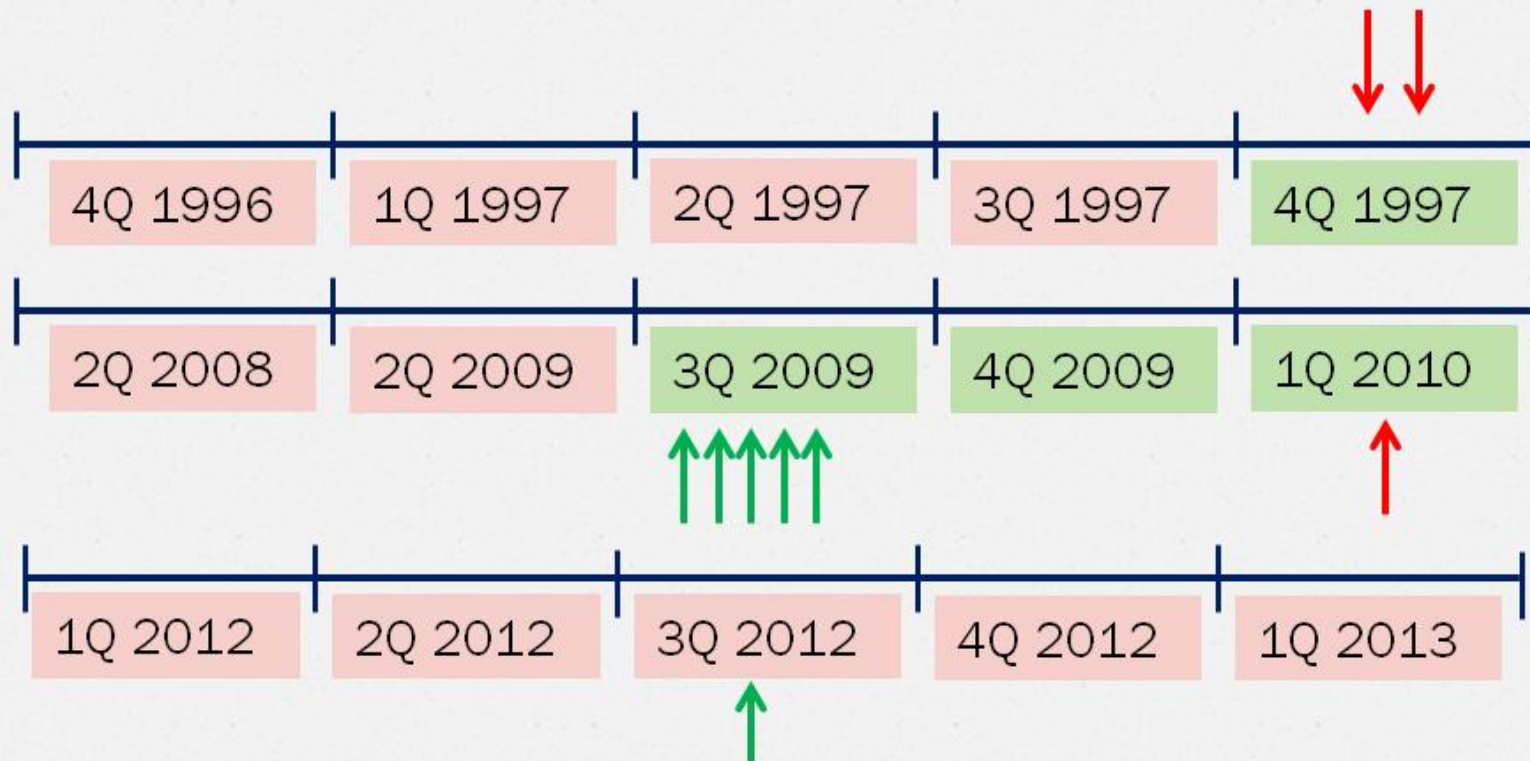

Dopady implementačního zpoždění

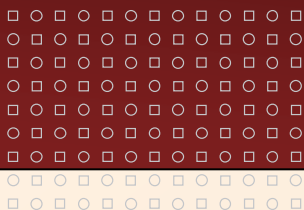
- Negativní dopady implementačního zpoždění
- Neutrální dopady implementačního zpoždění
- Fiskální placebo

Leden	Počátek recese
Únor	
Březen	
Duben	
Květen	Předběžný odhad HDP
Červen	Zveřejnění HDP za první čtvrtletí
Červenec	
Srpen	
Září	
Říjen	Protikrizový zákon nabyde účinnosti
Listopad	
Prosinec	Konec recese
Leden	Dopad diskrečního opatření?

Implementace protikrizových zákonů

- expanze
- restrikce

Fáze první: krize nám nehrozí

„Opakuji: krize nám nehrozí. Je ale realitou, že ekonomický růst bude pomalejší. Přes všechny možné problémy se ale přesto v Česku dál bude jednat o bohatnutí, o růst.“

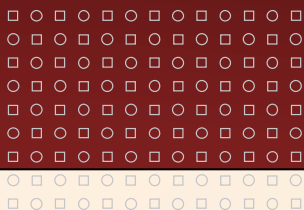
(Miloslav Kalousek, 7. října 2008)

Fáze druhá: šance pro opozici

■ Ekonomická krize 2008-2013

- voliči v národních volbách trestali vládní strany tím více, čím hlubší krizi země zažila (Hernández et al.)
- Kolaps tradičních politických stran

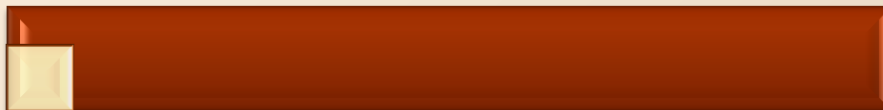

Vláda

- motivace popírat známky hrozící krize
- „efekt Drábová“

Opozice

- motivace přivolávat krizi ještě před objevením v datech
- poukazování na nečinnost vlády

Fáze třetí: syndrom „je potřeba něco udělat“

- Demontrace akceschopnosti vlády
 - Destabilizující stabilizační balíčky
 - Prohloubení nerovnováhy veřejných financí
- Krátké implementační zpoždění?
 - Průměrně 5 měsíců
 - Zmírnění negativních očekávání
 - Snížení potenciálu volební ztráty

	Dopad protikrizových zákonů na státní rozpočet [mld. Kč]				
	1997	1998	2009	2010	2011
zákon č. 287/1997 Sb.	+0,1				
zákon č. 289/1997 Sb.	+0,2	+16			
zákon č. 216/2009 Sb.				-9,4	-3,6
zákon č. 217/2009 Sb.			-0,1		
zákon č. 221/2009 Sb.			-17		
zákon č. 326/2009 Sb.			-31,8	-3,6	
zákon č. 418/2009 Sb.				+7,126	
celkem	+0,3	+16	-48,9	-5,874	-3,6

Fiskální placebo

- protikrizové fiskální diskreční opatření
- malý objem a reálný dopad na ekonomiku
- hlavním účelem demonstrace aktivní snahy vlády vyhlazovat cyklus během ekonomické recese

- Signalizační funkce implementačního zpoždění
- Není důležitá účinnost, ale projednávání před médii

*„My favorite economic policy tool is prayer.
It is not demonstrably less effective than the
others and it carries none of the bad side
effects.“*

Michael Mussa

